

Полтавська державна аграрна академія

**ЕКОНОМІЧНИЙ, ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА
ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПІДТРИМКИ І
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Колективна монографія

**За редакцією О. В. Калашник, Х. З. Махмудова,
І. О. Яснолоб**

Полтава – 2019

УДК 330
Е 45

Рецензенти:

Г. О. Бірта, д-р с.-г. наук, проф., завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

В. В. Писаренко, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри маркетингу Полтавської державної аграрної академії

В. П. Писаренко, д-р наук з держ. управл., проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування Полтавської державної аграрної академії

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Полтавської державної аграрної академії (протокол № 2 від 29.10.2019 р.)

Е 45 Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва : колективна монографія ; за ред. О. В. Калашник, Х. З. Махмудова, І. О. Яснолоб. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2019. 364 с.

ISBN 978-617-7669-49-3

У колективній монографії з позицій міждисциплінарного підходу викладено результати досліджень економічного, організаційного та правового механізму підтримки і розвитку підприємництва. Наведено особливості вітчизняного та зарубіжного досвіду розвитку підприємництва. Розглянуто організаційно-економічні та фінансові аспекти розвитку підприємництва. Визначено особливості сучасного правового регулювання діяльності суб'єктів господарювання. Досліджено сучасні аспекти управління підприємницькою діяльністю суб'єктів господарювання. Означено особливості формування асортименту товарів як інструмент підприємницької діяльності суб'єктів господарювання. Розкрито деякі питання щодо якості та безпечності товарів як складової підприємницької діяльності суб'єктів господарювання. Розглянуто інноваційні технології розвитку у сфері економіки, підприємництва. Виявлені економічні, соціальні та правові аспекти розвитку сільських територій. Наведені проблеми розвитку бізнес-освіти та управління знаннями.

Колективна монографія є частиною науково-дослідних тем Полтавської державної аграрної академії «Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва» (номер державної реєстрації 0117U003103 від 22.02.2017 р.) та «Концепція розвитку енергоефективних і енергонезалежних сільських територій задля зміцнення конкурентоспроможності національної економіки» (номер державної реєстрації 0119U100028 від 10.01.2019 р.).

Розраховано на науковців, викладачів, керівників і спеціалістів органів державного управління, фахівців агроформувань, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться питаннями використання альтернативних джерел енергії в умовах сільських територій.

УДК 330

Автори вміщених матеріалів висловлюють власну думку, яка не завжди збігається з позицією редакції. За зміст матеріалів відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-7669-49-3

© Колектив авторів, 2019.

РОЗДІЛ 5. ФОРМУВАННЯ АСОРТИМЕНТУ ТОВАРІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	188
5.1. Бізнес-процес «Управління асортиментом»: теоретичні основи (<i>Гордієнко С., Мороз С. Е.</i>)	188
5.2. Використання маркетингу для просування органічної продукції на споживчі ринки (<i>Лозинська Т. М., Вінюкова О. Б.</i>)	195
5.3. Оцінка та аналіз ринку молока в Україні (<i>Махмудова І. В., Михайлова О. С.</i>)	202
5.4. Актуальні аспекти формування асортименту пива (<i>Назаренко В. О., Горячова О. О., Офіленко Н. О., Котова З. Я.</i>)	209
5.5. Створення медичних перев'язувальних засобів пролонгованої дії (<i>Щуцька Г. В., Супрун Н. П.</i>)	216
РОЗДІЛ 6. ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ ТОВАРІВ ЯК СКЛАДОВА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	224
6.1. Вплив екологічних факторів на пшеницю яру тверду (<i>Бараболя О. В., Жемела Г. П.</i>)	224
6.2. Технічне регулювання мийних засобів в Україні: стан та проблеми (<i>Басова Ю. О., Губа Л. М., Кобищан Г. Д.</i>)	229
6.3. Безпечність харчових добавок та їх вплив на здоров'я людини (<i>Бірта Г. О., Бургу Ю. Г., Флока Л. В.</i>)	238
6.4. Вивчення доцільності використання рослинної сировини в технології м'ясних напівфабрикатів (<i>Будник Н. В., Кайнаш А. П., Ткаченко К. О., Поліковська Ю. О.</i>)	245
6.5. Використання нетрадиційної рослинної сировини у технології борошняних виробів як складова підприємницької діяльності закладів ресторанного господарства (<i>Горобець О. М., Бородай А. Б.</i>)	250
6.6. Екоефективність текстильного виробництва (<i>Кириченко О. В., Пелик Л. В.</i>)	260
6.7. Нові вимоги до систем управління безпекою харчових продуктів згідно з ISO 22000:2018 (<i>Лисенко О. М.</i>)	266
6.8. Перспективи покращення експортних можливостей підприємств олійно-жирової галузі (<i>Ремізова Ю. О.</i>)	273
6.9. Технологічні основи виробництва органічної продукції свинарства (<i>Усенко С. О., Мазанько М. О., Шостя А. М., Усенко О. О., Слинько В. Г., Чухліб Є. В., Березницький В. І.</i>)	279
6.10. Дослідження якості штучної ікри (<i>Юдічева О. П., Ремізова Н. Л., Корсун А. В.</i>)	286

досліджень у даному розділі визначено, що перспективним напрямком розвитку закладів ресторанного господарства є розширення мережі закладів швидкого харчування. Значну частку меню даних закладів (35 %) складають сендвічі, бургери, тости, основою для яких є дріжджове тісто. Асортимент виробів з дріжджового тіста постійно збільшується чере зростання попиту споживачів на дану групу виробів. У сучасних умовах виробництва борошняних виробів з метою нівелювання певних технологічних вад сировини широко застосовуються харчові добавки хімічної природи, які при тривалому споживанні негативно впливають на здоров'я людини і здатні викликати порушення роботи шлунково–кишкового тракту, алергічні реакції тощо, тому актуальним є пошук природних поліпшувачів технологічного процесу виробництва борошняних виробів. Аналіз вітчизняних та іноземних літературних джерел стосовно використання добавок рослинного походження у виробництві борошняної продукції дозволив встановити доцільність залучення до неї рослинної сировини у вигляді порошків, паст, екстрактів, вичавок. Встановлено доцільність використання хеномелесу, який має високий вміст біологічно активних речовин і може бути рекомендований для лікувально-профілактичного харчування всіх прошарків населення.

6.6. Екоефективність текстильного виробництва

*Кириченко О. В., канд. техн. наук,
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
Пелик Л. В., д-р. техн. наук, професор
Львівський торговельно-економічний університет*

У всьому світі прибуток підприємств модної індустрії становить понад трильйон доларів щорічно. Попри це, 20 % світових водних відходів утворюються після споживання другого за об'ємами обсягу води у світі. Витрати на виробництво однієї бавовняної сорочки дорівнюють кількості літрів, яку людина випиває за 2,5 роки. Використання лише 3 % ріллі у світі несе за собою 10 % загальносвітових викидів вуглецю, 24 % інсектицидів та 11 % пестицидів [419]. 21 млрд т текстилю на рік стає відходами та потрапляє на сміттєзвалища. Крім того, 80 % робочої сили, що залучені у всьому ланцюгу постачання текстильної продукції, – це жінки.

Основною тенденцією за умов збільшення світового населення та використання природних ресурсів є застосування економічної моделі

⁴¹⁹ Is sustainable sourcing the future of apparel sourcing? URL : <https://www.fibre2fashion.com> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

«Перероблення – Повторне використання – Перероблення». Однак не всі підприємства активно змінюють стратегію діяльності, зокрема, для досягнення виробництва текстильних волокон екологічно доброякісним шляхом. Припинення використання нафтохімічних волокон вимагає від агентів ринку реалізації великої кількості науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок, перегляду технологічних процесів, оптимізації ресурсів, виробничих потужностей та модулів переробки тощо. Науково-дослідні теми, окрім проблем навколишнього середовища, націлені на покращення властивостей текстильних волокон, а також їх легкої утилізації, що сприятиме переходу від синтетичних волокон до штучних волокон, наприклад, ліоцелу.

Сьогодні важливим аспектом у ланцюгу постачання стає стійка ділова практика та прозорість (від походження матеріалів до етичних практик виготовлення), що зберігає лояльність клієнтів.

У минулому американські та європейські бренди одягу перенаправляли частину свого виробництва до Азії, щоб отримати вигідну собівартість. Однак, зараз велика увага приділяється пошуку ресурсів та переходу на більш рентабельні прикордонні ринки. Тому більшість відомих брендів прагнуть перенести частину своєї продукції з Китаю, а першими в списку ринків стають Бангладеш та В'єтнам, де постачальники дотримуються норм безпеки праці та охорони навколишнього середовища. На перший план виходить комплексна стратегія стійкості, а не гранична перевага за витратами.

У відповідь Китай намагається більш ретельно регулювати використання хімічних складових, шляхом реєстрації 26 тис. хімічних речовин у базі даних з інформацією про відповідність. Прийняті, починаючи з 2018 р., закони про захист навколишнього природного середовища та про забруднення ґрунтів, його запобігання та контроль за ними мають на меті зупинити фабрики, які негативно впливають на середовище.

Традиційний ланцюг постачання зазнає змін під впливом конкуренції виробничих потужностей у країнах Азії, розширення місцевого попиту (за прогнозами обсяг продажів одягу в Азії становитиме близько 40 % світових продажів до 2025 р.), переформатування експортного балансу, переосмислення моделей постачання та виробництва в цілому.

Серед систем сертифікації, крім Сталого виробництва текстилю (STeP), STANDARD 100, MADE IN GREEN від OEKO-TEX®, ключовими стають:

- Ініціатива «Краща бавовна» (Better Cotton Initiative) [420], що охоплює екологічну, соціальну та економічну стійкість виробництва бавовни і забезпечує обмін передовою практикою та заохоченням до розширення масштабів колективних дій щодо просування бавовни як

⁴²⁰ The Better Cotton Initiative (BCI). URL : <https://bettercotton.org/> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

стійкого основного товару. У систему входять 7 основних принципів, модулі з нарощування потенціалу, програми забезпечення, мережі зберігання, рамки претензій, результатів і впливів;

- BLUE WAY від BLUESIGN [421] – система, що забезпечує відповідальне та стале виготовлення текстильних товарів завдяки відстеженню шляху кожного текстильного виробу у виробничому процесі, вдосконаленню на кожному етапі – від матеріалу до готового продукту;

- Cradle to Cradle Certified™ – визнаний стандарт безпечних та стабільних продуктів для економіки замкненого циклу [422], на який покладаються дизайнери виробів, виробники та торгові марки усього світу;

- Глобальний стандарт органічного текстилю (GOTS) [423], у рамках якого ОТА (США), IVN (Німеччина), Soil Association (Великобританія) та JOCA (Японія) взаємодіють з міжнародними організаціями та експертами щодо органічного землеробства та екологічно відповідального оброблення текстилю. Органічне виробництво базується на системі, що підтримує та поповнює родючість ґрунту без використання токсичних, стійких пестицидів та добрив, а стандарт також визначає вимоги як до екології, так і до умов праці на виробництві текстильних матеріалів та одягу з використанням органічної сировини;

- NSF/ANSI 336 сертифікація [424], що включає критерії оцінювання життєвого циклу, які визначають вхід, вихід та вплив текстильних виробів на навколишнє середовище протягом усього їхнього життя;

- Глобальний стандарт переробки (Global Recycled Standard) [425] використовується виробниками як інструмент для більш точного маркування, для заохочення інновацій у використанні регенованих матеріалів, встановлення більшої прозорості в ланцюзі постачання та надання кращої інформації споживачам;

- Сертифікація справедливої торгівлі Всесвітньою організацією справедливої торгівлі (WFTO) [426] розглядає інтегрований ланцюг постачання, а не лише сертифікацію товару. Під час виробництва одягу гарантується дотримання високих стандартів справедливої торгівлі та навколишнього середовища на етапах ткацтва, шиття, в'язання, фарбування, оздоблення тощо;

⁴²¹ The Blue Way. URL : <https://www.bluesign.com/en> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

⁴²² The Cradle to Cradle Products Innovation Institute. URL : <https://www.c2ccertified.org> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

⁴²³ Global Organic Textile Standard. Ecology & Social Responsibility. URL : <https://www.global-standard.org/about-us.html> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

⁴²⁴ NSF/ANSI 336-2011: Sustainability Assessment for Commercial Furnishings Fabric. URL : http://contracttextiles.org/wp-content/uploads/2016/09/act_nsf_ansi_336_121212.pdf (дата звернення: 19.09.2019 р.).

⁴²⁵ Textile Exchange Global Recycled Standard. URL : <https://textileexchange.org/wp-content/uploads/2017/06/Global-Recycled-Standard-v4.0.pdf> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

⁴²⁶ Fair Trade Certification by The World Fair Trade Organization (WFTO). URL : <https://wfto.com> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

- Етична торгова ініціатива (ЕТІ) [427] передбачає декілька пунктів, що лежать в основі бізнесу, а саме, ефективне втілення принципів від процесів належної ретельності до кращого доступу до засобів захисту праці; право на вільну асоціацію у світових ланцюгах постачання; підтримання мережі етичних торговельних платформ; забезпечення більшої прозорості завдяки надійній та публічно доступній системі звітності; створення зв'язку між бізнесом та урядом.

Для кращого реагування на споживчий попит кінцевого ринку виробники одягу запроваджують високоавтоматизовані лінії, що робить процес швидшим та економнішим, разом з цим зменшується кількість працівників. Компанії використовують такі технології як Інтернет речей (ІоТ) та штучний інтелект (АІ) для виявлення проблем та негайного ефективного пошуку ресурсів та одягу на кожному етапі товаропросування. Автоматизовані моделі виробництва мають потенціал для подальшого забезпечення сталого розвитку та підтримки адаптації кругової економіки в секторі одягу.

Проблему пошуку ресурсів для виробництва одягу підприємства вирішують різними способами. Так, відомі світові бренди (Н&М, ІКЕА, Levi's, Nike, Adidas, Burberry та ще 30 компаній) планують до 2025 р. перейти на використання 100 % сталих матеріалів, зокрема, бавовни, що поєднує стандарти органічної бавовни, Better Cotton Initiative (BCI), Global Recycled Standard (GRS) та Recycled Claim Standard (RCS) [428].

Із продуктів переробки пластикових пляшок створено матеріал ThermoBall™ Eco (The North Face®), що використовується для виготовлення верхнього одягу. Вторинні матеріали присутні в одязі та взутті Nike.

Napapijri® поєднали передову технологію, передовий дизайн, інноваційні рішення циклічного виробництва, щоб винайти куртку Skidoo Infinity. Для виготовлення одягу використовується лише регенований нейлон ECONYL®, при цьому виріб можна переробляти та відтворювати в нові продукти на невизначений термін, не завдаючи шкоди якості тканини. ECONYL® виготовляється з викинутих рибальських сіток та інших матеріалів [429]. Фактично бренд працює над розробкою політики та технічних рішень, що спрямовані на зменшення впливу модної індустрії на навколишнє середовище.

Для забезпечення кругової системи із закритим циклом компанія запустила унікальну цифрову програму повернення виробів Skidoo Infinity, що буде доступною в Європі з жовтня 2019 р. Після придбання та реєстрації в Інтернеті клієнти можуть повернути одяг через два роки,

⁴²⁷ Ethical Trading Initiative (ETI). URL : <https://www.ethicaltrade.org> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

⁴²⁸ 36 major brands pledge to achieve sustainable cotton by 2025. URL : <https://www.fairtrade.org.uk/Media-Centre/News/October-2017/36-major-brands-pledge-to-achieve-sustainable-cotton-by-2025> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

⁴²⁹ Changing the Game: Napapijri Launches First 100 % Recyclable Jacket. URL : <https://www.vfc.com/news/feature-story/67225/changing-the-game-napapijri-launches-first-100-recyclable-jacket> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

який потім буде перероблено в нові матеріали та нові вироби.

Компанія Zara планує до 2020 р. усунути небезпечні хімічні речовини із ланцюга постачання, до 2023 р. жоден пластик для одноразового використання не буде складником в упакованні, а до 2025 р. відходи не будуть відправлятися на сміттєзвалища із об'єктів Zara, тобто повністю перероблятимуться у готову продукцію.

Компанії H&M та PVH мають намір використовувати відновлювану енергію та підвищувати енергоефективність під час виконання усіх операцій як на виробництві, так і в офісах, складах, магазинах, а також досягти нульових відходів у дистрибуційних центрах та магазинах.

Рівень екологічної ефективності підприємств можна оцінити за критеріями, що лежать в основі екологічних державних закупівель ЄС у сфері текстильної продукції та послуг [430]. Об'єктом виступають як готові продукти (одяг і аксесуари з тканин, текстильні вироби для застосування в інтер'єрі), так і напівфабрикати та аксесуари (текстильні волокна, нитки, тканина і трикотажні полотна, що призначені для використання в одязі, текстильних аксесуарах, інтер'єрі), а також напівфабрикати, що не містять волокон, які будуть вшиті в одяг та текстильні аксесуари. Головною умовою віднесення продукції до текстилю є вміст не менше 80 % у масі текстильних волокон в тканій, нетканій або трикотажній формі.

Окремим джерелом екологічної економії в життєвому циклі продукту виступають текстильні послуги, що реалізуються через:

- збирання, чищення та повернення текстильних виробів у стан, характеристики якого відповідають встановленим стандартам чистоти та гігієни;

- подовження корисного строку служби текстильних виробів за допомогою технічного обслуговування та ремонту, тобто заміну аксесуарів та деталей, заміни тканин та відновлення функціональних покриттів тощо;

- збирання та сортування текстильних виробів для найбільш раціонального та/або повторного використання.

У життєвому циклі текстильних виробів виділяють проблемні аспекти, що значно впливають на навколишнє середовище: виробництво волокон; технологічна енергія та екотоксичність, що пов'язані з обробленням і оздобленням напівфабрикатів; екотоксичність, що залежить від ефективності обслуговування текстильних виробів; токсичність для людей.

Комплексними критеріями відповідності під час здійснення екологічних закупівель можуть стати:

⁴³⁰ Робочий документ для персоналу комісії. Критерії екологічних державних закупівель ЄС у сфері текстильної продукції та послуг. URL : <https://gpp.golocal-ukraine.com/kryteriyi-ta-rekomendatsiyi-yes-stosovno-provedennya-publichnyh-zakupivel> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

- встановлення величини переробленої частки у продуктах поліестерного і поліамідного волокон;
- можливість відділення тканин з поліестерних волокон для переробки або повторного використання наприкінці терміну експлуатації виробу;
- обмеження щодо використання речовин, що підлягають перевірці у виробничих приміщеннях;
- використання тканини з метою мінімізації спожитої енергії для сушіння та гладження;
- рекомендації щодо етикетування текстильного продукту інформацією про програми для домашнього прання та наявність додаткових вказівок для користувача;
- можливість видалення будь-яких помітних ознак ідентифікації (логотипів) або друку на них інших позначок без пошкодження предмету одягу.

Менші витрати протягом життєвого циклу текстильних виробів забезпечуються зниженням витрат енергії для очищення та на ремонт, поліпшенням довговічності виробів, більш тривалим терміном служби.

Збільшення забруднення Світового океану через наявність мікропластику, що виробляється з синтетичного текстилю, дає можливість для розвитку екологічно чистих волокон по всьому світу.

Дослідження Г. А. Бойко, Л. А. Чурсіної, Т. О. Кузьміної [431], що розкривають перспективи використання конопляного волокна у виробництві текстильної продукції, також зосереджені на екологізації. Поряд з Францією, Китаєм, Канадою, Україна хоча і продовжує нарощувати обсяги виробництва промислового волокна коноплі, однак основними бар'єрами є застаріле обладнання, відсутність переробних підприємств, на базі яких можна впроваджувати інноваційні технології; використання бавовняного волокна як обов'язкового складника; висока вартість кінцевого продукту; мінімальне наповнення ринку.

Ще одним волокном, що широко використовується в одязі, домашньому і медичному текстилі та взутті, є волокно ліоцел (Lyocell), яке отримують з целюлози. Волокна ліоцел можуть бути перероблені та легко утилізуватися шляхом осадження стічних вод, спалювання.

Волокна ліоцел забезпечують міцність аналогічну поліестерним волокнам, міцніші за бавовняні та всі інші штапельні штучні целюлозні волокна [432].

На ринок ліоцелюлозних волокон негативно впливають високі витрати на виробництво, відсутність доступності передової технології виготовлення, недостатня обізнаність щодо властивостей волокон.

⁴³¹ Бойко Г. А., Чурсіна Л. А., Кузьміна Т. О. Аналіз сучасного світового та вітчизняного ринку текстильної продукції з конопляного волокна. *Товарознавчий вісник*. 2017. Вип. 10. С. 45–51.

⁴³² Lyocell Fibers Market Description. URL : <https://www.transparencymarketresearch.com/lyocell-fibers-market.html> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

Основним споживачем ліоцелюлозних волокон є Азіатсько-Тихоокеанський регіон, що можна пояснити збільшенням чисельності населення та зростанням урбанізації в Китаї та Індії, зростанням наявного доходу людей у цих країнах.

В Європі виробники також прагнуть виробляти текстиль із зелених матеріалів, у тому числі з волокон ліоцелу. Так, німецька компанія Lenzing AG є провідним виробником ліоцелюлозних волокон, що відомі під назвами Tencel™ і Veocel™. У 2019 р. Lenzing AG планує інвестувати близько 1,11 млрд дол. США та побудувати найбільший у Таїланді завод з виробництва волокон ліоцел [433].

Отже, однією з основних рушійних ідей для нового покоління текстильних виробів стала концепція сталого розвитку, що є потужною платформою для розвитку інновацій. Екологічна ефективність і стійкість полягає в мінімальному використанні матеріалів і енергії під час виробництва текстилю, зниженні викидів та утриманні їх об'ємів на низькому рівні. Для сучасних виробництв актуальними є захист клімату, ефективне енергокористування, сталий розвиток завдяки інноваціям та технологіям, використання автоматизованих систем та альтернативних матеріалів.

6.7. Нові вимоги до систем управління безпечністю харчових продуктів згідно з ISO 22000:2018

Лисенко О. М., канд. пед. наук

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

Сьогодні світовий ринок харчової продукції динамічно розвивається, тому питання якості й безпеки товарів набувають особливої актуальності. Не всі виробники сумлінно ставляться до вибору інгредієнтів і технологій, у магазинах часто можна зустріти неякісні, шкідливі, а іноді навіть небезпечні для здоров'я людини продукти. Вирішити ці проблеми можна, впровадивши єдині правила і принципи у процес виробництва продуктів харчування, застосовуючи сертифікацію і ретельний контроль дотримання вимог нормативних документів на регулярній основі.

Ефективним інструментом гарантування безпеки харчової продукції на рівні підприємства є загальновізнана система НАССР (англ. Hazard Analysis and Critical Control Points) – система аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках.

Концепція НАССР – це система управління безпекою харчової продукції, що забезпечує контроль на всіх етапах виробництва,

⁴³³ Our path to the future. URL : <https://www.lenzing.com/> (дата звернення: 19.09.2019 р.).

Наукове видання

ЕКОНОМІЧНИЙ, ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПІДТРИМКИ І РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Колективна монографія

**За редакцією О. В. Калашник, Х. З. Махмудова,
І. О. Яснолоб**

Комп'ютерна верстка – Т. О. Чайка

Рекомендовано до друку Вченою радою
Полтавської державної аграрної академії

Підписано до друку 05.11.2019 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Умовн. друк. арк. 21,16.
Наклад 300 шт. Замовлення 2019-105

Видавництво ПП «Астрая»
36014, м. Полтава, вул. Шведська, 20, кв. 4
Тел.: +38 (0532) 509-167, 611-694
E-mail: astraya.pl.ua@gmail.com, веб-сайт: astraya.pl.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5599 від 19.09.2017 р.

Друк ПП «Астрая»
36014, м. Полтава, вул. Шведська, 20, кв. 4
Тел.: +38 (0532) 509-167, 611-694
Дата державної реєстрації та номер запису в ЄДР
14.12.1999 р. № 1 588 120 0000 010089